

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 29.9.2006
KOM(2006) 558 v konečnom znení

**SPRÁVA KOMISIE RADE
A EURÓPSKEMU PARLAMENTU**

**o implementácii nariadenia Rady (ES) č. 104/2000 o spoločnej organizácii trhov
s výrobkami rybolovu a akvakultúry**

{SEC(2006) 1218}

1. Úvod

V článku 41 nariadenia Rady (ES) č. 104/2000¹ sa uvádza, že Komisia predloží Rade a Parlamentu správu o implementácii tohto nariadenia do 31. decembra 2005. Táto správa sa zakladá na hodnotení využitia spoločnej organizácie trhu (SOT). Okrem toho útvary Komisie zorganizovali konzultácie prostredníctvom dotazníkov a získali vyplnené dotazníky od 22 členských štátov a 3 zúčastnených strán.

Podľa článku 32 zmluvy patria výrobky rybolovu pod „poľnohospodárske výrobky“, a preto sa na ne vzťahujú zásady spoločnej poľnohospodárskej politiky. Rada ministrov prijala prvú organizáciu trhu s výrobkami rybolovu prostredníctvom nariadenia (EHS) č. 2142/70².

SOT bola prvou zložkou spoločnej politiky rybného hospodárstva (Common Fisheries Policy – CFP, ďalej SPRH). Odvtedy sa stala jedným z pilierov SPRH. Podobne ako pre organizácie poľnohospodárskeho trhu je jej právnym základom článok 37 zmluvy. SOT sa vytvorila na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 33 zmluvy v sektore rybného hospodárstva, predovšetkým na zabezpečenie stability trhu a zaručenie spravodlivého príjmu pre výrobcov.

Súčasná SOT stanovená v nariadení 104/2000 sa vzdialila z polohy čisto intervenčného systému a v súčasnosti kladie väčší dôraz na podporu trvale udržateľného rybolovu a na činnosti spojené s uvádzaním na trh. SOT funguje na základe 23 vykonávacích nariadení (pozri prílohu 1). Akt o pristúpení z roku 2003 zaviedol šprot a koryfěnu veľkú a doplnil nové veľkosti pre uvádzanie na trh baltického sled'a.

2. NORMY PRE UVÁDZANIE NA TRH

Pre riadne fungovanie vnútorného trhu a intervenčných mechanizmov sú dôležité spoločné normy pre uvádzanie na trh. Naposledy sa menili prostredníctvom nariadenia Komisie (ES) č. 790/2005³, aby zahrnovali šprotov.

Normy tiež prispeli k zvýšeniu kvality výrobkov. Článkom 6 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 2406/96⁴ sa vylučujú výrobky kategórie čerstvosti B z poskytnutia finančnej kompenzácie za stiahnutie z trhu. Pracovný materiál pracovníkov Komisie o uplatňovaní tohto článku⁵ potvrdil, že zlepšenie kvality výrobku sa vzťahovalo najmä na zníženie vykládky výrobkov kategórie B.

Normy platia pre prvý predaj výrobkov rybolovu, ktorý regulujú členské štáty, v ktorých je odlišná situácia. Prvý predaj sa v 8 členských štátoch organizuje

¹ Ú. v. EÚ L 17, 21.1.2000, s. 22. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené Aktom o pristúpení z roku 2003.

² Ú. v. EÚ L 236, 27.10.1970, s. 5.

³ Ú. v. EÚ L 132, 26.5.2005, s. 15.

⁴ Ú. v. EÚ L 334, 23.12.1996, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením Komisie (EÚ) č. 790/2005 (Ú. v. EÚ L 132, 26.5.2005, s. 15).

⁵ SEK(2001) 1764, 7.11.2001.

prostredníctvom povinných dražieb a v 12 členských štátoch prostredníctvom priameho predaja kupujúcim. V dvoch členských štátoch existujú nepovinné dražby a v 6 členských štátoch existuje zmiešaný systém dražieb aj priameho predaja. Aj keď dražby môžu uľahčiť kontrolu a sledovateľnosť operácií, priamy predaj môže byť vhodnejší v prípade rýb určených na spracovanie a výrobkov akvakultúry.

Katégorie čerstvosti sú pomerne jednoduché, ľahko použiteľné a prispôsobené hlavným skupinám druhov rýb. Niektoré európske elektronické dražby rýb používajú aj metódu ukazovateľa kvality (Quality Index Method- QIM), ktorá je podrobnejším systémom odstupňovania pre jednotlivé druhy. QIM je vhodná pre dražby ponúkajúce obmedzené množstvo druhov rýb. Je však zložitejšia, a tak ťažšie uplatniteľná pri odstupňovaní veľkého počtu výrobkov.

Predajné veľkosti sa zvyčajne vyjadrujú v hmotnostných jednotkách. Nariadením Rady (ES) č. 850/98⁶ sa súčasne stanovujú minimálne biologické veľkosti v dĺžkových jednotkách. Hoci predajné veľkosti nie sú určené na ochranu zdrojov pre rybolov, nesmú byť v rozpore s opatreniami na zachovanie zdrojov. Uplatňovanie predajných a biologických veľkostí nie je vždy jednoduché. U určitých druhov môže daná dĺžka zodpovedať rôznym hmotnostiam. Môže to byť v dôsledku sezónneho kolísania hmotnosti. U tých druhov, ktoré majú stanovenú tak veľkosť pre uvádzanie na trh, ako aj biologickú veľkosť, môže nastať dodržiavanie prvej veľkosti, ale nie druhej a naopak. Okrem toho veľkosť pre uvádzanie na trh a biologická veľkosť neplatia pre tie isté druhy rýb.

V roku 2004 a 2005 útvary Komisie vykonali v členských štátoch 15 inšpekčných misií na vyhodnotenie dodržiavania noriem pre uvádzanie na trh. Dodržiavanie noriem pre uvádzanie na trh sa medzi jednotlivými členskými štátmi výrazne odlišuje. Ich implementácia závisí do veľkej miery od objemov vykládok: pri pobrežnom rybolove s obmedzenými objemami sa ryby zvyčajne triedia pomocou tradičných postupov. Uplatňovanie noriem sa zlepšuje, ak sa organizácie výrobcov zúčastňujú na kontrolách vykonávaných na jednotlivých miestach, ako napríklad dražby. Pri zlepšení uplatniteľných opatrení na zachovanie zdrojov je vzťah medzi normami pre uvádzanie na trh a minimálnymi biologickými veľkosťami otázkou, ktorú možno bude potrebné znova preskúmať.

Šestnásť členských štátov nahlásilo kontroly dodržiavania noriem pre ob. Štyri nové členské štáty už vykonali kontroly vo svojich územiach. Porušenia sa zistili v 9 členských štátoch.

Pokiaľ ide o výrobky z tretích krajín, niektoré členské štáty nahlásili problémy s uplatňovaním noriem počas colného dohľadu. Okrem toho niektoré členské štáty zistili značné množstvá dovážaných mrazených rýb s nižšími veľkosťami než minimálne veľkosti pre uvádzanie na trh. Dôvodom je, že normy neplatia pre výrobky v zmrazenom stave.

Pokiaľ ide o konzervované sardinky, orgán na riešenie sporov Svetovej obchodnej organizácie (WTO Dispute Settlement Body) 23. októbra 2002 rozhodol v prospech

⁶ Ú. v. EÚ L 125, 27.4.1998, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením Rady (EÚ) č. 1568/2005 (Ú. v. EÚ L 252, 28.9.2005, s. 2).

Peru v prípade *Peru/Európske spoločenstvá* (WT/DS231). Spoločenstvo bolo povinné uviesť nariadenie Rady (EHS) č. 2136/89⁷ do súladu s dohodou Svetovej obchodnej organizácie o technických prekážkach obchodu (WTO Agreement on Technical Barriers to Trade) a norma *Codex Alimentarius* STAN94 (potravinový kódex). Nariadením Rady (ES) č. 1181/2003⁸ sa zaviedli nové obchodné opisy pre 20 druhov typu sardíniiek a názov „sardinky“ ponechal pre druh *Sardina pilchardus*. Odvtedy sa v štátoch strednej Európy a v niektorých severských členských štátoch zistilo iba niekoľko prípadov konzervovaných šprotov, ktoré sa predávali pod názvom „sardinky“ a neboli riadne označené etiketou.

3. INFORMÁCIE PRE SPOTREBITEĽA

Nariadením Komisie (ES) č. 2065/2001⁹ sa vo všeobecnosti zvýšila informovanosť zákazníkov o výrobkoch rybolovu, aj keď medzi jednotlivými členskými štátmi existujú rozdiely. Hlavným predmetom záujmu v niektorých členských štátoch sú pôvod rýb a spôsob výroby. V iných členských štátoch sa spotrebitelia väčšmi zaujímajú o iné aspekty, ako napríklad kvalitu, cenu a o to, či sa ryby ulovili spôsobom, ktorý zabezpečuje zachovanie zdrojov.

Počet druhov zahrnutých do vnútroštátnych zoznamov komerčných označení sa medzi jednotlivými členskými štátmi výrazne odlišuje. Doteraz označenie nemalo negatívny vplyv na obeh výrobkov rybolovu v rámci Spoločenstva. Útvary Komisie v súčasnosti pripravujú databázu zhromažďujúcu všetky vnútroštátne označenia.

Deväť členských štátov svoje zoznamy upravilo. Počet úprav sa pohyboval v rozsahu od 1 do 12 a doplnené druhy siahali od niekoľkých do 164. Prakticky nebol z týchto zoznamov odstránený žiadny druh. Osem členských štátov vydalo predbežné označenia, ktoré vo väčšine prípadov predstavovali definitívne označenie.

V rokoch 2002 a 2003 implementácia nariadenia členskými štátmi spôsobila veľa otázok o jeho správnej interpretácii. Okrem toho prechodné opatrenia predpokladané v nariadení neboli časovo ohraničené. Od roku 2004 však implementácia členskými štátmi nevyvolala žiadne špecifické sťažnosti.

Trinásť členských štátov, medzi ktoré patrili štyri nové členské štáty, vykonalo kontroly dodržiavania sledovateľnosti. Na základe týchto kontrol 8 členských štátov zistilo množstvo porušení. Požiadavkami, ktoré najčastejšie chýbali, alebo sa udávajú nesprávne, sú oblasť výlovu, predovšetkým krajina pôvodu dochovaných výrobkov a spôsob výroby, ako aj vedecký názov na účely sledovateľnosti.

⁷ Ú. v. EÚ L 212, 22.7.1989, s. 79. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením Komisie (EÚ) č. 1181/2003 (Ú. v. EÚ L 165, 3.7.2003, s. 17).

⁸ Ú. v. EÚ L 165, 3.7.2003, s. 17.

⁹ Ú. v. EÚ L 278, 23.10.2001, s. 6.

4. ORGANIZÁCIE VÝROBCOV

4.1. Uznávanie organizácií výrobcov

V roku 2005 pôsobilo v 16 členských štátoch¹⁰ 203 organizácií výrobcov (pozri aj prílohu 2). Španielsko, Francúzsko, Taliansko, Nemecko a Spojené kráľovstvo tvoria 74 % celkového počtu. Za zmienku stojí vytvorenie 6 organizácií výrobcov v nových členských štátoch. Päť organizácií výrobcov nachádzajúcich sa v Dánsku (1), Španielsku (2) a Holandsku (2) má členov z iných členských štátov. Niektoré organizácie výrobcov v Španielsku (2), Francúzsku (1), Portugalsku, Švédsku (1) a v Spojenom kráľovstve (2) ukončili svoju činnosť, a to najmä pre znížené vykládky, znížený počet členov a nedostatok príjmov.

V sektore rybného hospodárstva pôsobí 86 % organizácií výrobcov. Činnosťami akvakultúry sa zaoberá 28 organizácií výrobcov v 7 členských štátoch, z ktorých 86 % sa nachádza v Španielsku, Francúzsku a Taliansku. Okrem toho je v 3 členských štátoch založených 9 združení národných organizácií výrobcov (4 vo Francúzsku, 3 v Nemecku a 2 v Taliansku).

Činnosť organizácií výrobcov prispela k udržateľnému využívaniu zdrojov a k zlepšeniu podmienok marketingu. Účasť organizácií výrobcov na intervenciách a riadení rybolovu sa medzi jednotlivými členskými štátmi odlišuje. Pokiaľ ide o zapojenie, v 10 členských štátoch patrí do organizácií výrobcov viac než 50 % rybárov. V 3 členských štátoch sa členstvo pohybuje v rozmedzí od 12 % do 23 %. Pokiaľ ide o výrobcov v oblasti akvakultúry, v 5 členských štátoch je percentuálny podiel vyšší než 75 % a vo dvoch členských štátoch nižší než 10 %.

Kontroly podmienok uznávania vykonalo 8 členských štátov. Výsledkom toho je, že 2 členské štáty zrušili uznanie 12 organizáciám výrobcov. Tri členské štáty hlásia kontroly činností organizácií výrobcov, ktoré majú členov z iných členských štátov.

Holandský úrad pre hospodársku súťaž (NMa) v roku 2003 zistil problém v oblasti hospodárskej súťaže v sektore krevety obyčajnej a udelil pokuty 8 holandským veľkoobchodníkom a 8 organizáciám výrobcov z Holandska, Nemecka a Dánska za porušenie holandských a európskych zákonov o hospodárskej súťaži. Holandský orgán hospodárskej súťaže zistil, že príslušné subjekty uzatvorili medzi sebou nezákonné dohody. Tento príklad ukázal dôležitosť vzťahu medzi hospodárskou súťažou a organizáciami spoločného trhu. Organizácie výrobcov sú vyňaté z pravidiel pre hospodársku súťaž, kým ich činnosti zostávajú v rozmedzí úloh, ktoré sa im zverili zo strany SOT.

Na stimulovanie cezhraničnej spolupráce medzi organizáciami výrobcov, zaviedlo nariadenie Komisie (ES) č. 1767/2004¹¹ uznávanie združení organizácií výrobcov z rôznych členských štátov. Združenia majú rovnaké úlohy a povinnosti ako organizácie výrobcov s výnimkou prevádzkových programov a rozšírenia pravidiel. V roku 2005 bola v Nemecku uznaná jedna asociácia organizácie výrobcov skladajúca sa z 2 holandských a 6 nemeckých organizácií výrobcov.

¹⁰ Ú. v. EÚ C 293, 25.11.2005, s. 15.

¹¹ Ú. v. EÚ L 315, 14.10.2004, s. 28.

Podľa finančného nástroja pre usmerňovanie rybného hospodárstva (pozri nariadenie Rady (ES) č. 2792/1999¹², nariadenie o finančnom nástroji na usmerňovanie rybného hospodárstva (FNUR) je k dispozícii pomoc na vytvorenie organizácií výrobcov. V súčasnosti sa diskutuje o pokračovaní tejto pomoci na roky 2007 – 2013 v rámci Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo (EFF).

4.2. Rozšírenie pravidiel

Štyri členské štáty uplatnili rozšírenie pravidiel organizácie výrobcov na nečlenských výrobcov. V Belgicku boli prijaté 2 žiadosti, v Španielsku 2, vo Francúzsku 7 a v Taliansku jedna. Rozšírenia sa vzťahujú na 12 druhov v Belgicku, 3 v Španielsku, 3 vo Francúzsku a na jeden v Taliansku. Percentuálny podiel postihnutých nečlenov sa pohybuje od menej než 10 % v Belgicku do 53 % vo Francúzsku. Obdobie trvania sa pohybovalo od 3 do 12 mesiacov. Poľnohospodárskym produktom sa neudelilo žiadne rozšírenie.

Najčastejšie rozšírenými opatreniami boli obmedzenie lovu, ako aj zákaz vykládok a prvého predaja. V Belgicku a Taliansku sa uplatňovalo aj dodržiavanie určitých cien stiahnutia z trhu. Nečlenovia boli zodpovední za poplatky týkajúce sa rozšírenia iba v Belgicku. Na druhej strane napriek rozšíreniu pravidiel pre stiahnutie z trhu žiadny členský štát neposkytol kompenzáciu nečlenom za výrobky, s ktorými sa nedalo obchodovať.

4.3. Prevádzkové programy

Prevádzkové programy prispeli k zlepšeniu organizácie činností organizácií výrobcov a ich finančných výnosov. Existujú však faktory, ktoré sú mimo kontroly organizácií výrobcov a ktoré môžu ovplyvniť ich výrobu a možnosti marketingu, t.j. klimatické a biologické kolísania a opatrenia na zachovanie zdrojov.

Existujú indikácie, že organizácie výrobcov pokladajú za ťažké predpokladať svoju produkciu a marketingové činnosti. Je to vzhľadom na nepredvídateľnosť činností rybolovu a s tým súvisiacich problémov zosúladenia ponuky s dopytom trhu. Počas prvého roku uplatňovania programov mali niektoré organizácie výrobcov problémy s procedurálnymi termínmi a cieľmi. Určité členské štáty mali tiež problémy so zabezpečením uplatňovania programov a so zavedením opatrení pre platby.

Desať členských štátov vykonalo kontroly prevádzkových programov. Nezostavenie, resp. nezavedenie programu sa zistilo v prípade 6, resp. 2 členských štátov.

Prevádzkové programy poskytujú organizáciám výrobcov nástroje určenia očakávaní a tým vyššiu zodpovednosť pri riadení operácií rybolovu a marketingu. Okrem toho umožňujú vnútroštátnym orgánom ďalšie sledovanie činnosti rybolovu organizácií výrobcov počas celého roka. Dostupné informácie ukazujú, že prevádzkové programy fungujú uspokojuivo. Organizácie výrobcov veľmi zriedka revidovali programy napriek zlej situácii na trhu a v rokoch 2001 – 2004 sa určité výrobky vo väčšej miere sťahovali z trhu. Na to, aby zohrávali na trhoch efektívnejšiu úlohu, programy by sa mali zamerať viac na opatrenia na rozloženie dodávok počas

¹² Ú. v. EÚ L 337, 30.12.1999, s. 10. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením Rady (EÚ) č. 485/2005 (Ú. v. EÚ L 81, 30.3.2005, s. 1)

rybárskeho roka a na vytvorenie spojení medzi výrobcami a ďalšími stupňami marketingového reťazca.

Pomoc na prípravu prevádzkových programov zabezpečuje Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond (EPUZF). Vývoj týchto výdavkov zobrazuje príloha 3. Pomoc je obmedzená na 5 rokov, aby sa umožnilo postupné prispôsobovanie organizácií výrobcov na plnenie ich povinností. Ďalšiu pomoc v zmysle nariadenia o finančnom nástroji na usmerňovanie rybného hospodárstva využil iba jeden členský štát.

4.4. Plány na zlepšenie kvality

Osobitné uznanie organizáciám výrobcov, ktoré predložili plány na zlepšenie kvality, poskytli iba 3 členské štáty: 2 organizáciám výrobcov v Španielsku (sektor akvakultúry), jednej vo Francúzsku a jednej v Taliansku (obidvom v sektore rybného hospodárstva). V jednom prípade jeden členský štát zrušil uznanie v dôsledku skutočnosti, že príslušná organizácia výrobcov skončila činnosť.

Podľa nariadenia o finančnom nástroji na usmerňovanie rybného hospodárstva existuje finančná podpora pre prípravu takýchto plánov. V súčasnosti sa diskutuje o pokračovaní v tejto pomoci v rámci EFF na roky 2007 – 2013.

5. MEDZIODVETVOVÉ ORGANIZÁCIE

V roku 2005 existovali iba 4 organizácie, ktoré boli uznané v 3 členských štátoch: 2 v Španielsku (sektory rybolovu a akvakultúry), jedna vo Francúzsku (akvakultúra) a jedna v Taliansku (rybolov a akvakultúra). Dôvody tohto nízkeho počtu nie sú celkom jasné a môžu byť dôsledkom slabej spolupráce medzi rôznymi podsektormi celého procesu. Rozšírenie pravidiel na nečlenov sa ešte neuplatnilo.

6. CENY A INTERVENCA

6.1. Ceny

Orientačné ceny sú určené na odzrkadlenie situácie na trhu pre príslušný druh. Na to, aby hrali na trhoch stabilizačnú úlohu, mali by približne sledovať trendy trhu, pričom by ich výška mala zostať pod trhovými cenami s potrebnou bezpečnostnou rezervou na zohľadnenie kolísania cien. V prílohe 4 sa uvádza vývoj trhových cien a orientačných cien v rokoch 2001 – 2004. V určitých členských štátoch však pre niekoľko druhov existujú významné rozdiely medzi orientačnými cenami a trhovými cenami. Orientačné ceny prispievajú aj k predchádzaniu nadmerným zmenám cien medzi jednotlivými rokmi rybolovu.

Trh so síhom malým (white fish) zaznamenal v rokoch 2002 a 2003 značný pokles cien. Je to paradoxná situácia z dôvodu stáleho poklesu lovu v Spoločenstve u tohto druhu a vypracovania plánov na jeho obnovu. Možným vysvetlením je, že vykládky Spoločenstva by neboli schopné zabezpečiť spracovateľský priemysel pravidelnými dodávkami v primeraných množstvách a veľkostiach.

V minulých rokoch ceny mnohých dôležitých komerčných druhov nesledovali trendy výrobných nákladov. Napríklad od roku 2000 do prvej polovice roku 2005 pre mnoho druhov síha malého priemerné ceny prvého predaja stagnovali alebo dokonca poklesli (pozri prílohu 5).

Za stagnáciu alebo pokles cien rýb sú často obviňované rastúci podiel dovozu na trh rýb EU a vývoj akvakultúry. Neexistuje pre to však žiadny dôkaz. Skutočne, ich príspevok k zníženiu príjmov rybárov je pravdepodobne menej dôležitý než iné faktory, ako napríklad koncentrácia predaja vo veľkých distribučných reťazcoch a vyššia konkurencia medzi rybíkmi a ostatnými potravinárskymi výrobkami, čo vytvára značný tlak na predajcov vo veľkom, aby znížili svoje ceny a ziskové rozpätie. Toto sa odzrkadľuje v celom reťazci predaja, postihuje však predovšetkým výrobcov.

6.2. Intervencia

SOT značne znížila celkovú úroveň intervencie. Prejavuje sa to v miernych ročných výdavkoch v rokoch 2001 – 2004 od 9 do 12 miliónov eur. Tieto hodnoty sú významne nižšie než 33 miliónov ECU, ktoré sa dosiahli v 90. rokoch minulého storočia (pozri prílohu 6). V prílohách 7, 8, 9, 10 a 11 sa uvádzajú výdavky rôznych mechanizmov intervencie. Výdavky na intervenciu a prevádzkové programy sú garantované zo strany EPUZF. Pokiaľ ide o nový finančný rámec na roky 2007 – 2013, vo financovaní výdavkov týkajúcich sa trhov rybolovu bude pokračovať Európsky poľnohospodársky záručný fond (EAGF) ustanovený v nariadení Rady (ES) č. 1290/2005¹³.

V roku 2003 začal plne fungovať systém elektronického prenosu údajov medzi členskými štátmi a Komisiou FIDES II podľa nariadenia Komisie (ES) č. 80/2001¹⁴ a nariadenia Komisie (ES) č. 2306/2002¹⁵. Na začiatku mali niektoré členské problémy s fungovaním systému, ale ich oznámenia sa v nasledujúcich rokoch celkovo zlepšili.

Iba jeden členský štát zistil nezrovnalosti v intervenčnom mechanizme, predovšetkým v stiahnutiach z trhu. V rokoch 2003, 2004 a 2005 Komisia uskutočnila audity intervenčných výdavkov v 3 členských štátoch. Administrácia a kontrola intervencie v Írsku v rokoch 2002 – 2003 bola nedostatočná. Hlavné zistenia sa týkajú nedostatočného monitorovania organizácií výrobcov na zabezpečenie toho, aby vykonali všetky opatrenia na zabránenie intervencii a nesprávnej kontrole miesta stiahnutia rýb z trhu. Boli prípady, keď sa operácie rybolovu vykonávali z jediného dôvodu získania výhody z intervencie.

6.2.1. Stiahnutia z trhu

SOT znížila kompenzáciu za stiahnutia rýb z trhu. Stiahnutie z trhu je určené pre občasný prebytok výroby, ktorý trh nemôže absorbovať. V rokoch 2001 – 2004

¹³ Ú. v. EÚ L 209, 11.8.2005, s. 1.

¹⁴ Ú. v. EÚ L 13, 17.1.2001, s. 3. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené Aktom o prístupí z roku 2003.

¹⁵ Ú. v. EÚ L 348, 21.12.2002, s. 94.

predstavovali množstvá stiahnuté z trhu menej než 2 % výroby morských druhov a približne 1 % výroby síha malého (whitefish) (pozri prílohu 12).

V rokoch 2002 a 2003 sa však významne zvýšilo stiahnutie z trhu síha malého (white fish) pri zníženej produkcii Spoločenstva. V súvislosti so znižovaním zásob možno spochybníť stiahnutie z trhu druhov, na ktoré sa vzťahujú opatrenia na zachovanie zdrojov, najmä ak sú ryby stiahnuté z trhu určené na zničenie.

V siedmich členských štátoch sa vykonali kontroly žiadostí o platbu. V troch členských štátoch informácie nie vždy zodpovedali množstvám, ktoré boli skutočne stiahnuté.

6.2.2. *Prenos*

SOT značne zvýšila pomoc na spracovanie a skladovanie výrobkov s cieľom ich opätovného uvedenia na trh. Operácie prenosu prispievajú k zníženiu ničenia rýb a k zvýšeniu výnosu z výrobkov.

Postupy poskytovania pomoci sú zložitejšie než postupy stiahnutia z trhu. Poskytnutie pôžičiek sa podobá na pomoc, nie je však spojené s hodnotou skladovaného výrobku. Za určitých okolností by možnosť stiahnutia rýb z trhu natrvalo mohla byť pre organizácie výrobcov atraktívnejšia než spracovanie a skladovanie výrobkov.

Päť členských štátov vykonalo kontroly o vhodnosti výrobkov. Výskyt nedodržiavania bol zistený vo 2 členských štátoch.

6.2.3. *Nezávislé stiahnutia a prenos*

Nezávislé intervencie sú určené na zabezpečenie vyššej stability pre regionálne trhy. Tento mechanizmus dáva organizáciám výrobcov vyššiu autonómiu, pretože sú zodpovední za určenie intervenčných cien. Rozšírenie EU v toku 2004 znamenalo zavedenie šproty a makrely zlatej do zoznamu vhodných výrobkov.

Kontroly žiadostí o platbu sa vykonali v 6 členských štátoch. V 2 členských štátoch sa informácie nie vždy zhodovali s množstvami, ktoré boli skutočne stiahnuté z trhu.

6.2.4. *Privátne skladovanie*

Privátne skladovanie platí pre určité výrobky mrazené na palube lodí. V rokoch 2002 a 2004 použil privátny systém skladovania iba jeden členský štát. Tento členský štát vykonal kontroly na zabezpečenie vhodnosti výrobkov a zistil, že niektoré výrobky nespĺňajú podmienky.

6.3. **Tuniak na spracovanie**

Kompenzačný príspevok na tuniaky dodané konzervárenskému priemyslu je jediným intervenčným mechanizmom, ktorý sa zakladá na priamej pomoci výrobcom. Zaviedol sa na kompenzovanie sektora rybného hospodárstva za nevýhody, ktoré môže utrpieť ako dôsledok autonómneho odstránenia colnej ochrany na výrobky dovezené pre spracujúci priemysel. SOT znížila úroveň, pri ktorej sa mechanizmus aktivizuje. Tento výdavok sa tak výrazne znížil (pozri prílohu 11). K zníženiu tohto

príspevku možno prispel vývoj spracovania rýb v tropických oblastiach rybolovu. Mechanizmus bol spustený v roku 2001 (pozri nariadenie Komisie (ES) č. 2496/2001¹⁶), 2003 (pozri nariadenie Komisie (ES) č. 110/2005¹⁷) a 2004 (pozri nariadenie Komisie (ES) č. 1342/2005¹⁸ a č. 1343/2005¹⁹). Doteraz využili príspevok 3 členské štáty. Jeden členský štát uskutočnil kontroly vhodnosti výrobkov a zistil výrobky, ktoré nespĺňali podmienky.

Cena výrobcu Spoločenstva slúži na to, aby sa odzrkadlila skutočná situácia na trhu a prispelo sa k predchádzaniu nadmerným zmenám cien. Počas 4 alebo 5 rokov však trh s tuniakmi zaznamenáva významné kolísanie ceny.

Dňa 28. januára 2004 vydal súd prvého stupňa rozsudok v prípadoch T-142/01 a T-283/01. Tieto prípady sa týkali zmien členstva v organizáciách výrobcov a ich vplyvu na výpočet príspevku. Súd prvého stupňa potvrdil, že vzhľadom na to, že príspevok je určený na ochranu príjmov výrobcov Spoločenstva, konečnými príjemcami sú výrobcovia, a nie samotné organizácie výrobcov.

7. OBCHOD S TRETÍMI KRAJINAMI

7.1. Opatrenia obchodnej politiky

Nariadením č. 104/2000 sa zaviedlo zrušenie cla ne určité výrobky určené na spracovanie. Na roky 2001 – 2003 (pozri nariadenie Rady (ES) č. 2803/2000²⁰ a nariadenie Rady (ES) č. 1771/2003²¹) a 2004 – 2006 (pozri nariadenie Rady (ES) č. 379/2004²²) sa vytvorili viacročné autonómne colné kvóty. V prílohe 13 sa uvádza vývoj výrobkov a výška kvót platných od roku 2001 do roku 2006. Okrem toho nariadením Rady (ES) č. 2801/2000²³ sa stanovilo dočasné pozastavenia pre niektoré výrobky, ktoré neboli v Spoločenstve dostupné.

Odvetvie žiada úplnú liberalizáciu pre výrobky rybolovu, aby sa zvýšila jeho konkurencieschopnosť a umožnilo sa dlhodobé plánovanie jeho činností. Výrobky, na ktoré sa vzťahujú súčasné pozastavenia, sa javia ako nedostatočné na uspokojenie potrieb dodávok pre spracovanie. Okrem toho kvóty pre určité výrobky sú vyčerpané už na začiatku roka. Postupy na zmeny kvót v prípade nedostatku dodávok sa ukázali byť pomerne zložité a časovo náročné. Súčasná rokovania Svetovej obchodnej organizácie o prístupe na trh však nezjednodušujú zmenu štruktúry cieľ Spoločenstva pri takejto situácii. Zdá sa, že po ukončení rokovaní sú kvóty najlepším možným riešením na zlepšenie podmienok dodávok odvetvia.

¹⁶ Ú. v. EÚ L 337, 20.12.2001, s. 25.

¹⁷ Ú. v. EÚ L 21, 25.1.2005, s. 5.

¹⁸ Ú. v. EÚ L 212, 17.8.2005, s. 5.

¹⁹ Ú. v. EÚ L 212, 17.8.2005, s. 8.

²⁰ Ú. v. EÚ L 331, 27.12.2000, s. 61.

²¹ Ú. v. EÚ L 258, 10.10.2003, s. 1.

²² Ú. v. EÚ L 64, 2.3.2004, s. 7.

²³ Ú. v. EÚ L 331, 27.12.2000, s. 1.

7.2. Referenčné ceny a ochranné opatrenia

Referenčné ceny sú určené na poskytnutie ochrany pred dovozmi za nenormálne nízke ceny. Sú užitočné ako ukazovatele vývoja dovoznej ceny a ako systém varovania.

Ochranné opatrenia platia pre vážne poruchy na trhu spôsobené dovozmi alebo vývozmi. Od dokončenia uruguajského kola sa ochranné opatrenia riadia podľa nariadenia Rady (ES) č. 3285/94²⁴. Podľa neho sa ochranné opatrenia uvalili na dovozy chovných lososov prostredníctvom nariadenia Komisie (ES) č. 206/2005²⁵, ktoré sa medzičasom zrušilo nariadením Komisie (ES) č. 627/2005²⁶.

8. ZÁVERY

1. Politika na zníženie úrovni intervencie sa ukázala ako účinná. Výdavky vyplývajúce zo stiahnutí z trhu sa znížili v súlade s cieľmi nariadenia č. 104/2000.
2. Možno pozorovať trvalý posun od nehospodárnych stiahnutí z trhu na operácie prenosu. Uchýlenie sa k intervencii sa medzi jednotlivými členskými štátmi veľmi odlišuje.
3. Činnosť SOT potvrdila významnú úlohu organizácií výrobcov. Zavedenie prevádzkových programov ako nástroja vyrovnania ponuky a dopytu bolo dobre prijaté tak zo strany členských štátov, ako aj zo strany organizácií výrobcov.
4. Zavedenie medziodvetvových organizácií nebolo úspešné. Môže to odzrkadľovať neuspokojivú spoluprácu medzi rôznymi operátormi marketingového reťazca.
5. Trhové ceny nesledovali trendy výrobných nákladov napriek vytvoreniu opatrení na zachovanie zdrojov a plánov na obnovu pre množstvo druhov. To spôsobuje, že vyváženie cieľov uvedených v článku 33 zmluvy je ešte zložitejšie.
6. Trh Spoločenstva čoraz väčšmi závisí od dovozov z tretích krajín, aby sa uspokojili potreby spotrebiteľov a spracovateľského odvetvia.

²⁴ Ú. v. EÚ L 349, 31.12.1994, s. 53. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením Komisie (EÚ) č. 2200/2004 (Ú. v. EÚ L 374, 22.12.2004, s. 1).

²⁵ Ú. v. EÚ L 33, 5.2.2005, s. 8.

²⁶ Ú. v. EÚ L 104, 23.4.2005, s. 4.